

Phật dạy:

- Này Thiện Hiện! Hay thay! Hay thay! Đúng vậy! Đúng vậy! Đúng như ông đã nói. Này Thiện Hiện! Bát-Nhã Ba-la-mật-đa rốt ráo xa lìa; tịnh lự, tinh tấn, an nhẫn, tịnh giới, bố thí Ba-la-mật-đa cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Pháp không nội rốt ráo xa lìa; pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không bằng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Chơn như rốt ráo xa lìa; pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Thánh đế khổ rốt ráo xa lìa. Thánh đế tập, diệt, đạo cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Bốn tịnh lự rốt ráo xa lìa; bốn vô lượng, bốn định vô sắc cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Tám giải thoát rốt ráo xa lìa; tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Bốn niệm trụ rốt ráo xa lìa; bốn chánh đoạn, bốn thân tức, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Pháp môn giải thoát không rốt ráo xa lìa; pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Bạc Cự hỷ rốt ráo xa lìa; bạc Ly cầu, bạc Phát quang, bạc Diệm huệ, bạc Cự nan thắng, bạc Hiện tiền, bạc Viễn hành, bạc Bất động, bạc Thiện tuệ, bạc Pháp vân cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Năm loại mắt rốt ráo xa lìa; sáu phép thần thông cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Mười lực Phật rốt ráo xa lìa; bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Pháp không quên mất rốt ráo xa lìa; tánh luôn luôn xả cũng rốt ráo xa lìa..

Này Thiện Hiện! Trí nhất thiết rốt ráo xa lìa; trí Đạo tướng, trí nhất thiết tướng cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Tất cả pháp môn Đà-la-ni rốt ráo xa lìa; tất cả pháp môn Tam-ma-địa cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Tất cả hạnh Đại Bồ-tát rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Trí nhất thiết trí cũng rốt ráo xa lìa.

Này Thiện Hiện! Vì Bát-Nhã Ba-la-mật-đa rốt ráo xa lìa; tịnh lực, tịnh tâm, an nhẫn, tịnh giới, bố thí Ba-la-mật-đa cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì pháp không nội rốt ráo xa lìa; pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì chơn như rốt ráo xa lìa; pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì Thánh đế khổ rốt ráo xa lìa. Thánh đế tập, diệt, đạo cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì bốn tịnh lực rốt ráo xa lìa; bốn vô lượng, bốn định vô sắc cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì tám giải thoát rốt ráo xa lìa; tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì bốn niệm trụ rốt ráo xa lìa; bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì pháp môn giải thoát không rốt ráo xa lìa; pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì bậc Cực hỷ rốt ráo xa lìa; bậc Ly cầu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì năm loại mắt rốt ráo xa lìa; sáu phép thần thông cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì mười lực Phật rốt ráo xa lìa; bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì pháp không quên mất rốt ráo xa lìa; tánh luôn luôn xả cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì trí nhất thiết rốt ráo xa lìa; trí Đạo tướng, trí nhất thiết tướng cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì tất cả pháp môn Đà-la-ni rốt ráo xa lìa; tất cả pháp môn Tam-ma-địa cũng rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì tất cả hạnh Đại Bồ-tát rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện! Vì trí nhất thiết trí rốt ráo xa lìa, nên Đại Bồ-tát có thể chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột.

Lại nữa, này Thiện Hiện! Nếu Bát-Nhã Ba-la-mật-đa chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là Bát-Nhã Ba-la-mật-đa; nếu tịnh lực, tinh tấn, an nhẫn, tịnh giới, bố thí Ba-la-mật-đa chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là tịnh lực, tinh tấn, an nhẫn, tịnh giới, bố thí Ba-la-mật-đa.

Này Thiện Hiện! Nếu pháp không nội chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là pháp không nội; nếu pháp không ngoại, pháp không

nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là pháp không ngoại cho đến pháp không không tánh tự tánh.

Này Thiện Hiện! Nếu chơn như chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là chơn như; nếu pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là pháp giới cho đến cảnh giới bất tư nghì.

Này Thiện Hiện! Nếu Thánh đế khổ chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là Thánh đế khổ; nếu Thánh đế tập, diệt, đạo chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải Thánh đế tập, diệt, đạo.

Này Thiện Hiện! Nếu bốn tịnh lự chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là bốn tịnh lự; nếu bốn vô lượng, bốn định vô sắc chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là bốn vô lượng, bốn định vô sắc.

Này Thiện Hiện! Nếu tám giải thoát chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là tám giải thoát; nếu tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ.

Này Thiện Hiện! Nếu bốn niệm trụ chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là bốn niệm trụ; nếu bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là bốn chánh đoạn cho đến tám chi thánh đạo.

Này Thiện Hiện! Nếu pháp môn giải thoát không chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là pháp môn giải thoát không; nếu pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện.

Này Thiện Hiện! Nếu bậc Cực hỷ chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là bậc Cực hỷ; nếu bậc Ly cầu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là bậc Ly cầu cho đến bậc Pháp vân.

Này Thiện Hiện! Nếu năm loại mắt chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là năm loại mắt; nếu sáu phép thần thông chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là sáu phép thần thông.

Này Thiện Hiện! Nếu mười lực Phật chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là mười lực Phật; nếu bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng.

Này Thiện Hiện! Nếu pháp không quên mất chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là pháp không quên mất; nếu tánh luôn luôn xả chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là tánh luôn luôn xả.

Này Thiện Hiện! Nếu trí nhất thiết chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là trí nhất thiết; Nếu trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng.

Này Thiện Hiện! Nếu tất cả pháp môn Đà-la-ni chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là tất cả pháp môn Đà-la-ni; nếu tất cả pháp môn Tam-ma-địa chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là tất cả pháp môn Tam-ma-địa.

Này Thiện Hiện! Nếu tất cả hạnh Đại Bồ-tát chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là tất cả hạnh Đại Bồ-tát; nếu quả vị giác ngộ cao tốt của chư Phật chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là quả vị giác ngộ cao tốt của chư Phật.

Này Thiện Hiện! Nếu trí nhất thiết trí chẳng phải rốt ráo xa lìa thì chẳng phải là trí nhất thiết trí.

Lại nữa, Này Thiện Hiện! Vì Bát-Nhã Ba-la-mật-đa rốt ráo xa lìa nên gọi là Bát-Nhã Ba-la-mật-đa; vì tịnh lực, tinh tấn, an nhẫn, tịnh giới, bố thí Ba-la-mật-đa rốt ráo xa lìa nên gọi là tịnh lực, tinh tấn, an nhẫn, tịnh giới, bố thí Ba-la-mật-đa.

Này Thiện Hiện! Vì pháp không nội rốt ráo xa lìa nên gọi là pháp không nội; vì pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh rốt ráo xa lìa nên gọi là pháp không ngoại cho đến pháp không không tánh tự tánh.

Này Thiện Hiện! Vì chơn như rốt ráo xa lìa nên gọi là chơn như; vì pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh

giới hư không, cảnh giới bất tư nghì rốt ráo xa lìa nên gọi là pháp giới cho đến cảnh giới bất tư nghì.

Này Thiện Hiện! Vì Thánh đế khổ rốt ráo xa lìa nên gọi là Thánh đế khổ; vì Thánh đế tập, diệt, đạo lìa rốt ráo xa lìa nên gọi là Thánh đế tập, diệt, đạo.

Này Thiện Hiện! Vì bốn tịnh lự rốt ráo xa lìa nên gọi là bốn tịnh lự; vì bốn vô lượng, bốn định vô sắc rốt ráo xa lìa nên gọi là bốn vô lượng, bốn định vô sắc.

Này Thiện Hiện! Vì tám giải thoát rốt ráo xa lìa nên gọi là tám giải thoát; vì tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ rốt ráo xa lìa nên gọi là tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ.

Này Thiện Hiện! Vì bốn niệm trụ rốt ráo xa lìa nên gọi là bốn niệm trụ; vì bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo rốt ráo xa lìa nên gọi là bốn chánh đoạn cho đến tám chi thánh đạo.

Này Thiện Hiện! Vì pháp môn giải thoát không rốt ráo xa lìa nên gọi là pháp môn giải thoát không; vì pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện rốt ráo xa lìa nên gọi là pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện.

Này Thiện Hiện! Vì bậc Cực hỷ rốt ráo xa lìa nên gọi là bậc Cực hỷ; vì bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân rốt ráo xa lìa nên gọi là bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân.

Này Thiện Hiện! Vì năm loại mắt rốt ráo xa lìa nên gọi là năm loại mắt; vì sáu phép thần thông rốt ráo xa lìa nên gọi là sáu phép thần thông.

Này Thiện Hiện! Vì mười lực Phật rốt ráo xa lìa nên gọi là mười lực Phật; vì bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng rốt ráo xa lìa nên gọi là bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng.

Này Thiện Hiện! Vì pháp không quên mất rốt ráo xa lìa nên gọi là pháp không quên mất; vì tánh luôn luôn xả rốt ráo xa lìa nên gọi là tánh luôn luôn xả.

Này Thiện Hiện! Vì trí nhất thiết rốt ráo xa lìa nên gọi là trí nhất thiết; vì trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng rốt ráo xa lìa nên gọi là trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng.

Này Thiện Hiện! Vì tất cả pháp môn Đà-la-ni rốt ráo xa lìa nên gọi là tất cả pháp môn Đà-la-ni; vì tất cả pháp môn Tam-ma-địa rốt ráo xa lìa nên gọi là tất cả pháp môn Tam-ma-địa.

Này Thiện Hiện! Vì tất cả hạnh Đại Bồ-tát rốt ráo xa lìa nên gọi là tất cả hạnh Đại Bồ-tát.

Này Thiện Hiện! Vì quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật rốt ráo xa lìa nên gọi là quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật.

Này Thiện Hiện! Vì trí nhất thiết trí rốt ráo xa lìa nên gọi là trí nhất thiết trí.

Này Thiện Hiện! Vì vậy, Đại Bồ-tát chẳng phải chẳng nương vào Bát-Nhã Ba-la-mật-đa mà có thể chứng quả vị giác ngộ cao tột. Tuy chẳng lìa pháp mà có thể chứng pháp ly, nhưng chứng quả vị giác ngộ cao tột, chẳng thể chẳng nương vào Bát-Nhã Ba-la-mật-đa sâu xa. Cho nên, chúng Đại Bồ-tát muốn chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột, phải siêng năng tu học Bát-Nhã Ba-la-mật-đa sâu xa.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Pháp nghĩa tu hành của các Đại Bồ-tát rất là sâu xa?

Phật dạy:

- Này Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Đúng như ông đã nói. Pháp nghĩa tu hành của các Đại Bồ-tát rất là sâu xa.

Này Thiện Hiện! Nên biết, các Đại Bồ-tát có thể làm việc khó làm. Tuy tu hành pháp nghĩa sâu xa như vậy, nhưng đối với pháp của bậc Thanh văn, Độc giác chẳng tác chúng.

Bấy giờ, Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Như con hiểu ý nghĩa mà Phật đã dạy, thì việc làm của các Đại Bồ-tát chẳng khó. Vì sao? Vì pháp nghĩa sở chứng của các Đại Bồ-tát hoàn toàn chẳng thể nắm bắt được, năng chứng Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng chẳng thể nắm bắt được, pháp chứng, người chứng, nơi chứng, lúc chứng cũng chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn! Các Đại Bồ-tát quán tất cả pháp đã chứng chẳng thể nắm bắt được, thì có pháp nghĩa nào có thể làm sở chứng? Có Bát-nhã Ba-la-mật-đa nào có thể làm năng chứng? Lại có những pháp nào để có thể thiết lập pháp chứng, người chứng, nơi chứng, lúc chứng? Đã vậy thì tại sao có thể chấp do đây mà chứng đắc quả vị giác ngộ cao tột? Quả vị giác ngộ cao tột còn chẳng chứng, huống là chứng pháp của bậc Thanh văn, Độc giác?

Bạch Thế Tôn! Đó gọi là hạnh vô sở đắc của Bồ-tát. Nếu Đại Bồ-tát có khả năng tu hành hạnh vô sở đắc như thế, thì đối với tất cả pháp không bị ám chướng.

Bạch Thế Tôn! Nếu Đại Bồ-tát nghe lời nói ấy, tâm chẳng chìm đắm, chẳng kinh, chẳng sợ, cũng chẳng buồn lo hối tiếc là hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Đại Bồ-tát ấy, khi tu hành như thế, chẳng thấy các tướng, chẳng thấy mình tu hành, chẳng thấy chẳng tu hành, chẳng thấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa là sở hành của mình, chẳng thấy quả vị giác ngộ cao tốt là sở chứng của mình, lại cũng chẳng thấy nơi chứng, lúc chứng v.v...

Bạch Thế Tôn! Đại Bồ-tát ấy, khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, chẳng nghĩ thế này: Ta xa địa vị Thanh văn và Độc giác, ta gần quả vị giác ngộ cao tốt.

Bạch Thế Tôn! Thí như hư không, chẳng nghĩ thế này: Ta cách pháp này hoặc xa, hoặc gần. Vì sao? Vì hư không không động, cũng không sai biệt, không phân biệt. Các Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa cũng giống như vậy, chẳng nghĩ thế này: Ta xa bậc Thanh văn và Độc giác, ta gần quả vị giác ngộ cao tốt. Vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa không phân biệt.

Bạch Thế Tôn! Thí như nhà ảo thuật chẳng nghĩ thế này: Pháp giống như huyền cách ta xa, còn huyền cụ và huyền sư thì cách ta gần, đồ chúng tụ tập cũng gần, cũng xa. Vì sao? Vì trò huyền và nhà ảo thuật không có sự phân biệt. Các Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa cũng giống như vậy, chẳng nghĩ thế này: Ta xa bậc Thanh văn và Độc giác, ta gần quả vị giác ngộ cao tốt. Vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa không có sự phân biệt.

Bạch Thế Tôn! Thí như hình ảnh chẳng nghĩ thế này: Ta nhờ cái đó mà hiện cách ta gần, còn cái không nhờ cách ta xa. Vì sao? Vì hình ảnh hiện ra không phân biệt. Các Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa cũng giống như thế, chẳng nghĩ thế này: Ta xa bậc Thanh văn và Độc giác, ta gần quả vị giác ngộ cao tốt. Vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa không phân biệt.

Bạch Thế Tôn! Các Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa không thương, không ghét. Vì sao? Vì tự tánh thương ghét của Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa và tất cả pháp chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn! Như chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không thương, không ghét, các Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa cũng giống như thế, không thương, không ghét. Vì sao? Vì chư Phật, Bồ-tát đã đoạn trừ sự thương, ghét.

Bạch Thế Tôn! Như chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đoạn trừ vĩnh viễn tất cả vọng tưởng phân biệt, Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã

Ba-la-mật-đa sâu xa cũng giống như vậy, diệt trừ tất cả vọng tưởng phân biệt. Vì sao? Vì chư Phật, Bồ-tát đối với tất cả pháp không phân biệt.

Bạch Thế Tôn! Như chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác chẳng nghĩ thế này: Ta xa bậc Thanh văn và Độc giác, ta gần quả vị giác ngộ cao tột, các Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng giống như vậy, chẳng nghĩ thế này: Ta xa bậc Thanh văn và Độc giác, ta gần quả vị giác ngộ cao tột. Vì sao? Vì chư Phật, Bồ-tát không phân biệt.

Bạch Thế Tôn! Như thân biến hóa của chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác chẳng nghĩ thế này: Ta xa bậc Thanh văn và Độc giác, ta gần quả vị giác ngộ cao tột. Vì sao? Vì thân biến hóa không phân biệt. Các Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa cũng giống như vậy, chẳng nghĩ thế này: Ta xa bậc Thanh văn và Độc giác, ta gần quả vị giác ngộ cao tột. Vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa không phân biệt.

Bạch Thế Tôn! Như chư Như Lai muốn làm việc gì, hóa ra hóa thân để làm việc đó, nhưng hóa thân đó chẳng nghĩ thế này: Ta có thể tạo nên việc làm như thế. Vì sao? Vì các hóa thân ấy không phân biệt. Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa cũng như thế, vì có việc làm nên tinh cần tu tập, đã tu tập rồi, tuy có thể hoàn thành công việc, nhưng đối với việc làm ấy, hoàn toàn không phân biệt. Vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa không phân biệt.

Bạch Thế Tôn! Thí như người thợ mộc hay học trò của ông ta, có việc làm là tạo ra các cơ quan hoặc nữ, hoặc nam, hoặc voi ngựa v.v... Các cơ quan này tuy có việc làm nhưng đối với việc làm ấy hoàn toàn không phân biệt. Vì sao? Vì việc của các cơ quan không phân biệt. Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa cũng giống như thế, vì có việc làm nên thành tựu, đã thành tựu rồi, tuy có thể làm xong đủ loại việc làm, nhưng đối với việc đã làm hoàn toàn không phân biệt. Vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, đối với tất cả pháp, không phân biệt.

Bấy giờ, cụ thợ Xá-lợi Tử hỏi cụ thợ Thiện Hiện:

- Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải chỉ có Bát-nhã Ba-la-mật-đa không phân biệt, hay tịnh lự, tinh tấn, an nhẫn, tịnh giới, bố thí Ba-la-mật-đa cũng không phân biệt chăng?

Thiện Hiện đáp:

- Thưa Tôn giả! Chẳng phải chỉ có Bát-nhã Ba-la-mật-đa không phân biệt mà tịnh lự, tinh tấn, an nhẫn, tịnh giới, bố thí Ba-la-mật-đa cũng không phân biệt.

Khi ấy, Xá-lợi Tử lại hỏi Thiện Hiện:

- Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải sắc cũng không phân biệt, thọ, tưởng, hành, thức cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải nhãn xứ cũng không phân biệt, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải sắc xứ cũng không phân biệt, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải nhãn giới cũng không phân biệt, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải sắc giới cũng không phân biệt, thanh, hương, vị, xúc, pháp giới cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải nhãn thức giới cũng không phân biệt, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải nhãn xúc cũng không phân biệt, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra cũng không phân biệt, các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sanh ra cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải địa giới cũng không phân biệt, thủy, hỏa, phong, không, thức giới cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải vô minh cũng không phân biệt, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải pháp không nội cũng không phân biệt, pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải chơn như cũng không phân biệt, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải Thánh đế khổ cũng không phân biệt, Thánh đế tập, diệt, đạo cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải bốn tịnh lự cũng không phân biệt, bốn vô lượng, bốn định vô sắc cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải tám giải thoát cũng không phân biệt, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải bốn niệm trụ, cũng không phân biệt, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải pháp môn giải thoát không cũng không phân biệt, pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải bậc Cự hỷ cũng không phân biệt, bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cự nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải năm loại mắt cũng không phân biệt, sáu phép thần thông cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải mười lực Phật cũng không phân biệt, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải pháp không quên mắt cũng không phân biệt, tánh luôn luôn xả cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải trí nhất thiết cũng không phân biệt, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải tất cả pháp môn Đà-la-ni cũng không phân biệt, tất cả pháp môn Tam-ma-địa cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải quả Dự lưu cũng không phân biệt, quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải tất cả hạnh Đại Bồ-tát cũng không phân biệt, quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật cũng không phân biệt chăng?

Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Có phải cảnh giới hữu vi cũng không phân biệt, cảnh giới vô vi cũng không phân biệt chăng?

Thiện Hiện đáp:

- Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Sắc cũng không phân biệt, thọ, tưởng, hành, thức cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Nhãn xứ cũng không phân biệt, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Sắc xứ cũng không phân biệt, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Nhãn giới cũng không phân biệt, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Sắc giới cũng không phân biệt, thanh, hương, vị, xúc, pháp giới cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Nhãn thức giới cũng không phân biệt, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Nhãn xúc cũng không phân biệt, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra cũng không phân biệt, các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sanh ra cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Địa giới cũng không phân biệt, thủy, hỏa, phong, không, thức giới cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Vô minh cũng không phân biệt, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Pháp không nội cũng không phân biệt, pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đôi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Chơn như cũng không phân biệt, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đôi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Thánh đế khổ cũng không phân biệt, Thánh đế tập, diệt, đạo cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Bốn tịnh lự cũng không phân biệt, bốn vô lượng, bốn vô sở định cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Tám giải thoát cũng không phân biệt, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Bốn niệm trụ, cũng không phân biệt, bốn chánh đoạn, bốn thân túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Pháp môn giải thoát không cũng không phân biệt, pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Bạc Cự hỷ cũng không phân biệt, bạc Ly cấu, bạc Phát quang, bạc Diêm tuệ, bạc Cự nan thắng, bạc Hiện tiền, bạc Viễn hành, bạc Bất động, bạc Thiện tuệ, bạc Pháp vân cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Năm loại mắt cũng không phân biệt, sáu phép thần thông cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Mười lực Phật cũng không phân biệt, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Pháp không quên mất cũng không phân biệt, tánh luôn luôn xả cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Trí nhất thiết cũng không phân biệt, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Tất cả pháp môn Đà-la-ni cũng không phân biệt, tất cả pháp môn Tam-ma-địa cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Quả Dự lưu cũng không phân biệt, quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Tất cả hạnh Đại Bồ-tát cũng không phân biệt, quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật cũng không phân biệt.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Cảnh giới hữu vi cũng không phân biệt, cảnh giới vô vi cũng không phân biệt.

Xá-lợi Tử nói:

- Thưa Tôn giả Thiện Hiện! Nếu tất cả pháp đều không phân biệt, thì tại sao có năm cõi sự sai biệt là địa ngục, bàng sanh, quỷ giới, người, trời? Tại sao lại có các bậc tu hành khác nhau như Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Bồ-tát, chư Phật?

Thiện Hiện đáp:

- Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Bởi vì do hữu tình điên đảo, phiền não tạo tác đủ các loại nghiệp thân, ngữ, ý; do đó chiêu cảm nghiệp quả dị thực do dục làm căn bản, nương vào đó mà tạo ra năm thứ sai khác là địa ngục, bàng sanh, quỷ giới, người, trời. Còn tại sao nói có các bậc tu hành sai khác như Dự lưu v.v... thì thưa Tôn giả Xá-lợi Tử!

Vì không phân biệt nên có tu Dự lưu và quả Dự lưu, vì không phân biệt nên có tu Nhất lai và quả Nhất lai, vì không phân biệt nên có tu Bất hoàn và quả Bất hoàn, vì không phân biệt nên có tu A-la-hán và quả A-la-hán, vì không phân biệt nên có tu Độc giác và quả vị Độc giác, vì không phân biệt nên có tu Đại Bồ-tát và đạo Đại Bồ-tát, vì không phân biệt nên có tu Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác quá khứ do vì không phân biệt, chấm dứt phân biệt, nên có thể kiến lập có. Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác vị lai cũng vì không phân biệt, chấm dứt phân biệt nên có thể kiến lập có. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hiện tại ở thế giới chư Phật khắp mười phương, hiện đang thuyết pháp cũng vì không phân biệt, chấm dứt phân biệt nên có thể kiến lập có.

Thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Do nhân duyên này, nên biết tất cả pháp đều không phân biệt. Vì không phân biệt chơn như, pháp giới, pháp tánh, thật tế làm định lượng nên thưa Tôn giả Xá-lợi Tử! Đại Bồ-tát phải tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa vô phân biệt tướng như thế. Nếu tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa vô phân biệt tướng như vậy, thì có khả năng chứng đắc sở cầu là quả vị giác ngộ cao tột vô phân biệt tướng.